

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-165>

УДК 161.2

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРОЦЕСІВ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ЕКОНОМІКУ РОЗВИНУТИХ КРАЇН

RESEARCH OF THE IMPACT OF INTERNATIONAL LABOR MIGRATION PROCESSES ON THE ECONOMY OF DEVELOPED COUNTRIES

Бабич Крістіна Василівна

магістрантка,

Державний вищий навчальний заклад

"Ужгородський національний університет"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3873-2546>**Цалан Мирослава Іванівна**

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин,

Державний вищий навчальний заклад

"Ужгородський національний університет"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1878-1346>**Babych Kristina, Tsalan Myroslava**

State University "Uzhhorod National University"

У статті досліджено феномен міжнародної міграції робочої сили в контексті розвинених країн, зокрема Німеччини та Великої Британії. У ній акцентовано увагу на впливі міграції на ринки праці та економічний розвиток цих країн, а також на соціальних аспектах, пов'язаних з інтеграцією мігрантів. У дослідженні визначено основні причини, які спонукають розвинені країни залучати іноземних працівників. До них відносять потребу в заповненні вакансій у різних секторах економіки, особливо в галузях, де спостерігається нестача кадрів. У статті розглянуто демографічні зміни, такі як старіння населення, які підштовхують країни до пошуку нових джерел робочої сили. У статті проаналізовано виклики, що виникають у процесі інтеграції іноземних працівників у інші країни. Автором розглянуто міграційні потоки українців до розвинених країн, що особливо актуально в контексті повномасштабного вторгнення Росії в Україну 2022 року. У статті окреслено мотиви, які спонукають українців шукати нові можливості за кордоном, а також перспективи їх інтеграції в нових країнах. Розглянуто програми підтримки, які можуть полегшити адаптацію українських мігрантів і забезпечити їхній соціальний захист. У статті подано комплексний аналіз міжнародної міграції робочої сили, підкреслюючи важливість розуміння як економічних, так і соціальних аспектів цього процесу для розвинених країн і для України.

Ключові слова: міжнародна міграція, робоча сила, Німеччина, Велика Британія, міграція українців, інтеграція, ринок праці, економічний розвиток.

The article explores the influence of international labor migration on the economies of developed countries, highlighting key factors that drive migration, including unemployment and economic crises in less developed countries, demographic shifts, and established cultural and familial ties. Migration has become a crucial element of globalization, reshaping labor markets and affecting wages, productivity, and unemployment rates in host countries. Germany and the UK serve as prominent examples, where international labor migration helps mitigate workforce shortages, support economic growth, and strengthen social systems, although these countries also face integration challenges. Germany attracts migrants with economic stability, competitive wages, and a high quality of life. Цалан М. І. The influx of foreign workers has positive economic impacts, boosting GDP, filling labor gaps, and enhancing innovation. Likewise, the UK benefits from an expanded workforce that meets demand in critical sectors and drives economic productivity, but the need for effective integration policies remains crucial to managing social impacts. The article also examines recent trends in Ukrainian migration, driven by economic instability and the 2022 military conflict. Ukrainian migrants primarily settle in EU countries like Poland and Germany, drawn by

proximity, migration agreements, and cultural similarities. The UK and Canada also see significant Ukrainian arrivals, supported by tailored programs like “Homes for Ukraine,” aimed at aiding their integration. However, this migration brings challenges for host countries in providing social services and resources for integration. Long-term impacts on Ukraine include demographic shifts and the loss of skilled professionals, which could hamper economic recovery. Migration remains essential for shaping the demographic, social, and economic landscapes of developed countries and Ukraine alike. The article suggests that Ukraine should develop strategies to support citizens abroad, encourage eventual return, and create reintegration pathways to strengthen its post-stabilization economy.

Keywords: International labor migration, economic impact, workforce shortages, developed countries, economic growth, social integration policies, demographic shifts, migration policies.

Постановка проблеми. Міжнародна міграція робочої сили є важливою складовою глобалізаційних процесів, яка суттєво впливає на економічний, політичний та соціальний розвиток країн. У розвинених державах, таких як Німеччина та Велика Британія, трудова міграція стала ключовим чинником підтримки економічного зростання, зокрема, через заповнення дефіциту ринку праці та стабілізацію соціальних систем. Цей процес супроводжується як позитивними, так і негативними наслідками для приймаючих країн, зокрема у питаннях економічної стабільності, соціальної інтеграції та культурної адаптації мігрантів. Питання міжнародної міграції також набуває особливого значення у світлі нещодавніх подій в Україні, які спричинили масштабний міграційний потік українців до розвинених країн.

Попри очевидні переваги для економік приймаючих країн, міграція також створює низку викликів, зокрема, у сфері соціальної політики, інтеграції та забезпечення рівності на ринку праці. Міграційна політика розвинених країн має бути налаштована таким чином, щоб одночасно задовольняти потреби економіки та враховувати інтереси місцевих громад, забезпечуючи стабільний соціальний розвиток. З огляду на масштабні потоки українських біженців, які спричинені війною, необхідно оцінити вплив цієї міграції на ринки праці та економіки приймаючих країн, а також перспективи ефективної інтеграції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналізом впливу процесів міжнародної трудової міграції займалися такі закордонні дослідники як Ф. К. Док'є, Т. Драгунова, Ф. Жомотт, К. Колоскова, Е. Лібанова, О. Малиновська, Д. Пері. С. Ч. Саксена.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на значну кількість проведених досліджень закордонних науковців стосовно даної теми, кількість досліджень вітчизняних вчених залишається малою. Тому доцільним є подальше вивчення

впливу процесів міжнародної міграції трудових ресурсів на економіку розвинутих країн.

Постановка завдання. Аналіз впливу міжнародної міграції на економіку розвинених країн, зокрема таких як Німеччина та Велика Британія, а також у дослідженні основних факторів, що сприяють залученню іноземної робочої сили до цих країн.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міграційні процеси відбувалися протягом усього періоду людства, однак переміщення людей ніколи раніше не мало такого впливу на економічний розвиток, політичне та соціальне життя, культурну сферу країн як сьогодні. Нині у світі значно більше міжнародних мігрантів, ніж будь-коли.

Трьома основними факторами, на думку Синипостол В. В., що продовжують сприяти трудовій міграції є такі:

- безробіття і наслідки кризи у менш розвинених країнах;
- демографічні зміни та потреби ринку праці у багатьох промислово розвинених країнах;
- встановлені міждержавні культурні, історичні та сімейні зв'язки [1].

Міжнародна міграція є одним із ключових процесів глобалізації, який впливає на економічні, соціальні та культурні аспекти суспільств у всьому світі. Особливу роль вона відіграє формуючи кон'юнктуру ринку праці, оскільки переміщення робочої сили змінює динаміку попиту та пропозиції, впливає на заробітні плати, продуктивність праці та рівень безробіття.

Міжнародна міграція істотно впливає на ринки праці розвинених країн.

Німеччина, одна з найбільш розвинених країн Європи, протягом десятиліть залучає значну кількість іноземних працівників. Це зумовлено потребою у кваліфікованих кадрах для підтримки економічного зростання, а також демографічними проблемами, такими як старіння населення. Міжнародна міграція відіграє важливу роль у стабілізації

німецького ринку праці, а також має значний вплив на економіку країни.

Німеччина є привабливою для мігрантів завдяки багатьом факторам, що забезпечують стабільність і високий рівень життя. Серед них можна виділити такі:

- економічні фактори (рівень зарплат, стабільність економіки, соціальна підтримка та пільги);
- демографічні чинники (старіння населення, зменшення рівня народжуваності);
- освітні та професійні можливості (програми для кваліфікованих працівників, безкоштовна або доступна освіта).

Міжнародна міграція має значний вплив на економіку Німеччини, стимулюючи економічне зростання, розвиток окремих секторів і сприяючи підтримці соціальної системи.

Міграція у Німеччині призводить до:

1. Зростання ВВП
2. Заповнення дефіциту на ринку праці
3. Зміцнення пенсійної та соціальної системи
4. Інновацій та підвищення конкурентоспроможності
5. Соціокультурних змін

Міжнародна міграція є важливим елементом економічної політики Німеччини, що допомагає підтримувати стабільність ринку праці та сприяє економічному розвитку. Завдяки залученню іноземних працівників Німеччина вирішує проблеми дефіциту робочої сили та старіння населення, що дозволяє зміцнити її позиції на світовій арені. Однак інтеграція мігрантів потребує особливої уваги та розробки соціальних програм, спрямованих на ефективну адаптацію новоприбулих [2; 3].

Ще одна з країн з потужною економікою – це Велика Британія, яка є історично привабливим напрямком для мігрантів з різних країн. Високий рівень життя, можливості працевлаштування та соціальні гарантії роблять країну бажаним місцем для кваліфікованих та некваліфікованих працівників.

Основні чинники залучення робочої сили у Велику Британію:

- економічні фактори (високий рівень заробітної плати, розвинений ринок праці, система соціальних пільг);
- освітні можливості (доступ до високоякісної освіти, програми для кваліфікованих спеціалістів);
- політичні та законодавчі фактори (спеціальні візові програми для мігрантів, можливості для інтеграції).

Міграція має як позитивний, так і негативний вплив на економіку країни, впливаючи на ринок праці, соціальну систему, а також на економічний розвиток загалом.

Наслідками міграції є:

1. Збільшення продуктивності та зростання ВВП.
2. Заповнення дефіциту кадрів у критично важливих секторах.
3. Роль у підтримці системи соціального забезпечення.
4. Підтримка інновацій та розвиток нових технологій.
5. Соціальні та культурні зміни.
6. Виклики, пов'язані з міграцією.

Міжнародна міграція має значний вплив на економіку Великої Британії, забезпечуючи ринок праці необхідними кадрами та сприяючи економічному зростанню. Однак, поряд з економічними перевагами, міграція вимагає особливої уваги з боку уряду, щоб забезпечити інтеграцію мігрантів у суспільство та мінімізувати можливі негативні наслідки для соціальної сфери. Розумне управління міграційними потоками та інвестування в інтеграційні програми сприятимуть стабільності економічного та соціального розвитку Великої Британії [5; 6; 7].

Окрім позитивного впливу існує також і негативний. Наприклад, через притік трудових мігрантів, коли країни Східної Європи отримали право на вільний доступ до ринку праці.

Після відкриття кордонів для робітників із країн, таких як Польща, Литва та Угорщина, відбулося значне збільшення конкуренції на ринку праці. Особливо це відчули сектори будівництва, сільського господарства та сфера обслуговування. Хоча приплив робочої сили сприяв зростанню економіки, він також призвів до певних негативних наслідків, таких як:

- зниження заробітних плат у низькооплачуваних галузях через велику кількість працівників із країн – це створило напругу серед місцевого населення, яке почало відчувати посилення конкуренції на ринку праці;
- проблеми інтеграції мігрантів, що викликало соціальну поляризацію та невдоволення серед деяких верств суспільства.

Міграційні процеси стали одним із ключових чинників політичної дискусії в країні, що вплинули на рішення про вихід Великої Британії з ЄС- Brexit. Прихильники Brexit висловлювали занепокоєння щодо неконтрольованого

припливу мігрантів, що, на їхню думку, призводило до зниження соціальних стандартів і перевантаження державних послуг. Як наслідок, у період після референдуму 2016 року уряд Британії почав розробляти нову систему імміграційного контролю, спрямовану на обмеження трудової міграції з Європи.

Після виходу з ЄС Британія зіткнулася з новими викликами, такими як:

- дефіцит робочої сили в деяких секторах, наприклад у сільському господарстві та охороні здоров'я, через обмеження на залучення європейських працівників. Це змусило уряд переглянути правила та запровадити програми для залучення іноземних фахівців, зокрема з інших частин світу;

- зростання адміністративних витрат на оформлення віз та дозволів на роботу, що створює труднощі для підприємств.

Уряд Великої Британії працює над створенням збалансованої міграційної системи, яка б враховувала потреби економіки та зменшувала соціальну напругу. Одним із ключових напрямків стало запровадження бальної системи для іммігрантів, яка дає пріоритет кваліфікованим працівникам і сприяє залученню спеціалістів із затребуваних галузей [8; 9].

Міграція робочої сили є одним з ключових аспектів міжнародної політики розвинутих країн, адже вона сприяє розвитку економіки, підтримці соціальних систем і забезпечує ринок праці необхідними ресурсами. Політика розвинутих країн щодо міграції робочої сили має на меті створення збалансованого підходу, який забезпечить економічні потреби держави та сприятиме розвитку інклюзивного суспільства.

Інклюзивне суспільство – це суспільство, яке базується на принципах рівності, недискримінації та взаємної поваги, забезпечуючи рівні можливості для всіх громадян незалежно від їхнього походження, національності, соціального статусу чи професійної діяльності [8]. У такому суспільстві створюються умови для інтеграції мігрантів у соціальні, економічні та культурні процеси країни, зберігаючи їхню самобутність і культурну ідентичність. Це передбачає доступ до якісної освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та ринку праці, сприяючи побудові гармонійного співіснування різних груп населення.

Наприклад Німеччина, як одна з провідних економік Європи, активно змінює міграційну політику для залучення кваліфікованих працівників з-за меж ЄС. Причиною цього є

гостра нестача фахівців у таких секторах, як охорона здоров'я та ІТ.

У червні 2023 року Німеччина прийняла новий закон про імміграцію, який полегшує процедури працевлаштування для іноземців. Закон передбачає спрощену візову систему та запровадження “карти можливостей” для тих, хто бажає знайти роботу протягом року після прибуття. Крім того, цей закон зменшує вимоги до визнання дипломів, що раніше ускладнювало іммігрантам роботу в країні.

Ці реформи мають на меті не лише вирішити проблему нестачі робочої сили, а й зробити Німеччину привабливішою для іноземних працівників. Це частина зусиль уряду для залучення щороку близько 400 000 нових працівників з-за кордону. Водночас країна стикається з викликами, такими як затримки у видачі віз та цифровізація процесів, що знижують конкурентоздатність Німеччини у боротьбі за кваліфіковані кадри на глобальному рівні [10; 11].

Міжнародна міграція має як позитивні, так і негативні наслідки для ринку праці. Вона допомагає компенсувати дефіцит робочої сили та сприяє економічному зростанню, проте може створювати соціальне напруження та збільшувати конкуренцію на ринку праці. Ефективна політика в галузі міграції та зайнятості здатна мінімізувати ризики та забезпечити гармонійний розвиток як приймаючих країн, так і країн походження мігрантів.

Міграція українців до розвинутих країн набула значних масштабів за останні кілька десятиліть, але особливо активізувалася в останні роки через соціально-економічні, політичні та військові фактори. Конфлікти на Сході України, економічні труднощі та військові дії 2022 року зумовили великий потік мігрантів, які шукали захист і можливості за кордоном.

За оцінками ООН та Міжнародної організації з міграції, близько 10 мільйонів українців проживають за межами країни [12]. У цьому контексті слід розрізняти трудову міграцію, міграцію з освітньою метою та вимушену міграцію.

Українці тривалий час емігрують з метою працевлаштування, особливо до країн ЄС, таких як Польща, Чехія, Італія та Німеччина. За оцінками Міжнародної організації з міграції (МОМ) станом на останні роки, близько 3-5 мільйонів українців проживають і працюють за кордоном [13].

Згідно з даними НБУ, у 2022 році обсяги грошових переказів з-за кордону становили

понад \$13 млрд, що вказує на значну кількість трудових мігрантів [14].

Багато українців переїжджають до розвинутих країн для здобуття вищої освіти. Країни ЄС, Канада, США пропонують численні можливості для навчання та підтримки іноземних студентів.

Військові дії з початку 2022 року спричинили найбільшу хвилю міграції з України за останні десятиліття. За оцінками ООН, на середину 2023 року понад 5 мільйонів українців перебували за межами країни як біженці, шукаючи безпеки в сусідніх державах та інших розвинутих країнах [12].

Країни ЄС залишаються основним напрямком для українських мігрантів завдяки географічній близькості, культурній схожості та наявності міграційних програм для українців. Німеччина також активно приймає українців, надаючи тимчасовий захист та доступ до ринку праці. Українці мають можливість швидко інтегруватися в суспільство, отримуючи підтримку на рівні як державних, так і громадських організацій.

Велика Британія також стала важливим напрямком для українців, зокрема завдяки програмі "Homes for Ukraine," яка дозволяє британським родинам приймати українських біженців у своїх домівках. Українці в Британії мають доступ до системи охорони здоров'я, соціальних послуг та ринку праці. Розвинуті країни стали пріоритетними напрямками для українських мігрантів завдяки кільком важливим чинникам:

1. Соціально-економічна стабільність.
2. Доступність програм захисту.
3. Мовні та культурні фактори.
4. Географічна близькість.

Міграція українців має різноманітні наслідки для економік і соціальних систем розвинутих країн. Основні аспекти включають:

– Позитивний економічний ефект. Багато українців інтегруються в ринок праці приймаючих країн, заповнюючи вакантні посади у сферах, які відчувають нестачу робочої сили, наприклад, у сфері догляду, сільському господарстві та будівництві.

– Виклики соціальним системам. Приймаючі країни повинні забезпечити українців соціальними та медичними послугами, що створює навантаження на бюджети та соціальні системи.

– Культурна інтеграція. Зростання української громади в країнах ЄС, Британії, Канаді та США сприяє культурному збагаченню су-

спільств, але також потребує інвестицій у програми інтеграції та мовної адаптації [12].

Масштабна міграція українців до розвинутих країн стала одним з головних соціально-економічних викликів сучасності. Розвинуті країни надали підтримку та можливості для українців, створюючи нові умови для інтеграції, але також зіткнулися з додатковими викликами для своїх соціальних систем. Ситуація вимагає продовження міжнародної співпраці та зусиль для забезпечення сталого розвитку приймаючих суспільств та адаптації українців у нових умовах.

Міграція українців стала одним із важливих явищ сучасного світу, особливо в умовах поточних економічних, соціальних та політичних викликів. За останні роки численні кризи – починаючи від економічних труднощів і завершуючи військовим конфліктом у 2022 році – зумовили нові хвилі міграції.

Основні чинники, що стимулюють міграційні потоки українців, включають економічну нестабільність, пошук кращих умов праці та життя, а також військові дії на Сході країни. Війна 2022 року особливо загострила ситуацію, створивши наймасштабніший потік біженців у Європі за останні десятиліття.

Тенденція до зростання трудової міграції з України до країн Європейського Союзу, зокрема Польщі, Німеччини та Чехії, ймовірно, триватиме. Стійкий попит на робочу силу в ЄС, особливо в сферах, де є нестача кадрів – будівництво, сільське господарство, сфера догляду – приваблює українців. Завдяки угодам між Україною та ЄС, а також скасуванню візового режиму для короткотермінових подорожей, українські громадяни можуть легше знаходити роботу в країнах ЄС.

Крім Європи, очікується зростання міграції до Канади, США та Великої Британії. Ці країни надають українцям можливості для працевлаштування та доступ до соціальної підтримки. Ця тенденція обумовлена бажанням українців знайти стабільні умови життя у розвинутих країнах, які пропонують перспективи тривалого перебування.

Багато українців, особливо тих, хто прибув під час війни, розглядають можливість залишитися за кордоном на довгий термін або навіть назавжди. Європейські країни, Велика Британія та Канада створюють умови для інтеграції мігрантів, надаючи доступ до освіти, охорони здоров'я та ринку праці. Це сприяє формуванню нових українських громад, які

стають частиною культурного та соціального ландшафту приймаючих країн.

У разі стабілізації ситуації в Україні очікується повернення частини мігрантів. Зокрема, українці, які виїхали з країни через війну, можуть прагнути повернутися додому, коли ситуація стане безпечною та з'являться можливості для відновлення економіки. Однак, згідно з дослідженнями, лише частина з тих, хто адаптувався в приймаючих країнах, ймовірно, вирішить повернутися, оскільки інтеграція в нове середовище та отримання соціальних гарантій можуть стати важливим фактором для залишення за кордоном.

В останні роки зростає відтік молодих кваліфікованих працівників з України. Фахівці з IT, медицини, інженерії та інших галузей шукають можливості в розвинутих країнах, де їхні навички затребувані та краще оплачуються. Це має подвійний ефект: українські мігранти підсилюють економіку приймаючих країн, але водночас Україна втрачає кваліфікованих фахівців, що впливає на її власний економічний потенціал.

Міграційні потоки з України створюють як виклики, так і можливості для розвинутих країн:

- забезпечення житлом та соціальними послугами;
- потреба у програмах інтеграції;
- економічний внесок мігрантів.

Міграція українців також матиме довгострокові наслідки для України:

1. Демографічні зміни. Масова міграція може призвести до демографічного старіння населення в Україні, що створить додаткові виклики для системи соціального захисту.

2. Втрата кваліфікованих фахівців. Відтік спеціалістів призведе до дефіциту кадрів у важливих секторах економіки, таких як медицина, освіта та технології.

3. Можливий приплив інвестицій та науку. У разі повернення українців додому вони можуть привезти з собою нові навички, знання та інвестиції, які сприятимуть розвитку економіки країни [15; 16].

Очікувані перспективи міграційних потоків українців свідчать про значний вплив на приймаючі країни та на саму Україну. Міграція продовжуватиме відігравати важливу роль у формуванні демографічного, соціального та економічного ландшафту Європи та інших

розвинутих країн. Водночас Україна має розробити стратегії для підтримки своїх громадян за кордоном, заохочення повернення та створення умов для інтеграції мігрантів у свою економіку після стабілізації ситуації.

Висновки. Міжнародна міграція трудових ресурсів чинить комплексний вплив на економіку розвинутих країн, охоплюючи різні аспекти, такі як ринок праці, споживчий попит, соціальна стабільність та інновації. Попри деякі виклики, такі як інтеграція мігрантів та соціальна напруга, загальний вплив міграції на економічний розвиток є позитивним за умов ефективної політики. Країни, які адаптуються до змін у глобальному ринку праці та активно впроваджують інтеграційні програми, можуть отримати суттєві переваги від міжнародної міграції.

Міжнародна міграція трудових ресурсів є важливим фактором економічного розвитку розвинутих країн. Вона може сприяти економічному зростанню, вирішувати проблеми з нестачею робочої сили та стимулювати інновації. Проте, для досягнення максимального позитивного впливу необхідно розробляти ефективні стратегії інтеграції мігрантів, що забезпечують рівні можливості на ринку праці та в суспільстві.

Міжнародна міграція робочої сили стала ключовим чинником економічного та соціального розвитку для багатьох розвинутих країн, таких як Німеччина і Велика Британія, де вона допомагає компенсувати дефіцит кадрів, підтримувати ринки праці та сприяє зростанню ВВП. Розвинуті країни активно змінюють міграційні політики, створюючи сприятливі умови для працевлаштування іноземців. Міграція також породжує виклики, зокрема потребу в інтеграційних програмах і збалансованій політиці, яка б забезпечила як економічну, так і соціальну стабільність.

Міграційні потоки українців посилилися через військові дії та економічні труднощі. Міграція українців має двосторонній вплив: з одного боку, вона позитивно впливає на економіку розвинутих країн, заповнюючи вакансії у критичних галузях. З іншого боку, Україна стикається з проблемами через відтік робочої сили, особливо кваліфікованих кадрів, що послаблює її економічний потенціал і призводить до демографічного старіння населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міжнародна трудова міграція: причини, тенденції та наслідки. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/161.pdf> (дата звернення: 20.10.2024)
2. Bundesagentur für Arbeit. (2022). "Der Arbeitsmarkt in Deutschland." URL: <https://www.arbeitsagentur.de> (дата звернення: 20.10.2024)
3. Federal Ministry of Labour and Social Affairs. (2022). "Labour Migration in Germany." URL: <https://www.bmas.de> (дата звернення: 18.10.2024)
4. Міжнародна організація з міграції. (2022). "Міграційні процеси в Європі." URL: <https://www.iom.int> (дата звернення: 24.10.2024)
5. Office for National Statistics. (2022). "Migration Statistics Quarterly Report." URL: <https://www.ons.gov.uk> (дата звернення: 16.10.2024)
6. UK Home Office. (2022). "New Points-Based Immigration System." URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/home-office> (дата звернення: 24.10.2024)
7. Migration Observatory at the University of Oxford. (2022). "Migration and the UK Economy." URL: <https://migrationobservatory.ox.ac.uk> (дата звернення: 16.10.2024)
8. DW – "Germany to ease immigration law to attract skilled workers" (2023).
9. Fragomen Policy Insights – "The German Immigration Reform of 2023/2024".
10. BBC – The impact of immigration on the UK economy.
11. Fragomen Policy Paper – UK immigration changes post-Brexit.
12. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2023). "Ukraine Refugee Situation." URL: <https://www.unhcr.org> (дата звернення: 22.10.2024).
13. International Organization for Migration (2024). URL: <https://www.iom.int> (дата звернення: 23.10.2024).
14. Національний банк України (2024). URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 23.10.2024).
15. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2023). "Ukraine Refugee Situation." URL: <https://www.unhcr.org> (дата звернення: 22.10.2024).
16. European Migration Network (EMN). (2023). "Migration Trends and Policy Responses in Europe." URL: <https://ec.europa.eu> (дата звернення: 23.10.2024).

REFERENCES:

1. International Labor Migration: Causes, Trends, and Implications. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/161.pdf> (accessed October 20, 2024).
2. Bundesagentur für Arbeit. (2022). "Der Arbeitsmarkt in Deutschland." URL: <https://www.arbeitsagentur.de> (accessed October 20, 2024).
3. Federal Ministry of Labour and Social Affairs. (2022). "Labour Migration in Germany." URL: <https://www.bmas.de> (accessed October 18, 2024).
4. International Organization for Migration. (2022). Migration Processes in Europe. URL: <https://www.iom.int> (accessed October 24, 2024).
5. Office for National Statistics. (2022). "Migration Statistics Quarterly Report." URL: <https://www.ons.gov.uk> (accessed October 16, 2024).
6. UK Home Office. (2022). "New Points-Based Immigration System." URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/home-office> (accessed October 24, 2024)
7. Migration Observatory at the University of Oxford. (2022). "Migration and the UK Economy." URL: <https://migrationobservatory.ox.ac.uk> (accessed October 16, 2024)
8. DW – "Germany to ease immigration law to attract skilled workers" (2023).
9. Fragomen Policy Insights – "The German Immigration Reform of 2023/2024".
10. BBC – The impact of immigration on the UK economy.
11. Fragomen Policy Paper – UK immigration changes post-Brexit.
12. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2023). "Ukraine Refugee Situation." URL: <https://www.unhcr.org> (accessed October 22, 2024)
13. International Organization for Migration (2024). URL: <https://www.iom.int> (accessed October 23, 2024).
14. National Bank of Ukraine (2024). URL: <https://bank.gov.ua> (accessed October 23, 2024)
15. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2023). "Ukraine Refugee Situation." URL: <https://www.unhcr.org> (accessed October 22, 2024)
16. European Migration Network (EMN). (2023). "Migration Trends and Policy Responses in Europe." URL: <https://ec.europa.eu> (accessed October 23, 2024)